

מעטות. בשנת 1916 יצאתי לבקש את אחי לדעה. ולא לחנם טרחתי. בקרוב מתכוננים אנו לבוא בין קהל עמנו מאוננים לאגודה אחת בשם „העולים“. באגודתנו ידרשו כתום לב את האמונה ש' משיח בן דוד ונתאמץ לקרב את ביאת הגואל בכה התקרשותנו המשותפת. אדיר הצענו לבנות לנו מצודה וסבסטה-עון, שיגינו עלינו מחמת פנעי הוסן ותקלתם וגם הצענו לכונן מסודות שיקרבו אותנו אל משערי הנצח הקשים. והאתרים ילמדו ממעשינו ויכירו בנו וישמעו לקולנו הקורא להם, אנו מתחילים במעשה ההתקרשות בפועל; קונטרס עברי מתורגם גם ליהודיות כבר יצא לאור, בו אנו קוראים לעם ישראל הנאמן לאלהיו לקחת חלק בעבודתנו. בנחתים אנו, כי סמנו יראו וכן יעשו ובזמן קרוב נזכה לראות את כל מחנות המאמינים אשר בבני עמנו עומדים הכן במערכות „העולים“— הדבר, כפי שתראו, סרוויז הוא. כחה דתית— כמו שנאמר, נמהר דתעור, כי אין בה אף סימן קל שבקלים מן החיפוש-אתרי-אלהים המודרני, הססתורי והפיוטי. בירנבוים— ההצלתה האירה לו פנים והוא מצא את אלהיו בלי יגיעה ותורה. אלהים אלה הם אלהי היהודים שבכל אתר ואתר, הרבונ-של-עולם הפשוט, העממי. ודוקא קו זה מחכוני עלינו. על כל פנים אין פה ההתרברבות וההפוזיה של אדם המעמיד פנים של משגה עתים. קו זה מכריח אותנו גם להתחמם אל כל הענין בכובד ראש.

ד"ר נתן בירנבוים הוא „l'esprit le plus rompu et le plus brisé aux metamorphozes פתח באויטואימניציפציה, גלחם בהתכולרות, נתחבר אל חבת ציון, ישב בקונגרסים, נגדר אתרי האידישיזם והיה לאחד הלוחמים העוים שלו. ועתה הוא שכ על עקביו ואומר ליסד חברה המגנה על

המאגירה של פייכמן, אופן הרצאתו זמננו מזכירים בסדה ידועה את דרכו והלך דתו של המשורר הגרמני הופמנטל. פייכמן אינו נותן ציור כולם ומסוים מסופר זה או אחר, אינו מתעכב ביותר על מאורעות חייו. הציור הכולל והשלמטי אינו מסגולות נפשו. הוא אוהב את ה ב ו א ו ת, את הרמדומים במקום הצבעים הכולמים בקפאונם היא תופם את חלופי הנונים וצלליהם. משאון החיים בזרמם מניע לאוניו רק הרם הרחוק. הוא תופם לא את הקולות, כי אם את צבעם, את הרעידה העצורה בהם. כיד ענוגה ואצילית הוא זורה שרמטטים דקים, מוטה קוים נאמנים ומעט-מעט מתרמקת לעניך תמונה רחבה ובהירה.

דוקא אתה את ה„כבאות“ וקורא בהם ועובר מפרק לפרק, ונעים לך לקרוא כן הלאה. ובעובך את הספר והיתה לך הרגשה של קלות נעימה, כאילו הקשבת לאיזה פיסה מוסיקלית. זהו כח סננונו של פייכמן הרווה והרענן, אשר נוגה לו ויפעה לו ואשר קול צלצולו הגעים ושתף כאונינו כשאון אשר מים הנופל במרחקים.

א. עפשמיינ.

„העולים“*

ד"ר נתן בירנבוים, הידוע לנו הקוראים העברים מתוך מאמריו על אליון קוי ואופו וויינינגר בשם מתתיהו אחר (והשם הלאו דבר הוא!) מיסד כחה דתית. הנה הוא אומר בהוברתו הגרמנית: „גם עשיתי הכנות

Dr Natan Birnbaum. Gottes-Volk 1918. R-Löwit Verlag. Wien und Berlin.

דברי העולים. חוברת עברית.

על האיליות וההתעכמות, יבוא גם היום המקווה של הארות-הימים.

אולם גדולה מכך הרעות היא התעכמותם של בני ישראל. אמנם עבודת אלהים איננה מיוחדת לעם זה או אחר, אבל בעם העברי בחר אלהים והוא שליות המפיץ תורתו. ואם העם היחיד, בחייריה, אשר עליו השליך אלהים את כל יתבו להיות למורה דרך ולכונש עולם בעול מלכות שדי, יעווב את שליותו ויוזיה את ברית קדשו, הלא עתידים התיים להטבע בביון של תהוה ובהוה האלילי עד סוף כל הדורות ומוצא לא יהיה. ולכן א"ל לבני ישראל לשאוף לגדולה ארצית או להסתפק בשאיפת זאת. עליהם למלא את שליחותם, הם צריכים להיות בחייריה, הם צריכים להיות לעם קדושים, הם צריכים... אך פה ועינו של בירנבוים אינו ברור והניונו למדי. מדבריו יוצא, שקהל המאמינים צריכים להתאחד לשם שלוש הקדושות הנזכרות לעיל, ובכת ההתאחדות לקרב את בואת משיח ואז תהא הגאולה שלימה.

מהשבות אלה אינן חדשות ומקוריות ביותר ובירנבוים מרצה אותן בטון יפה, תוסס, פרטני-סיווי מעט. בפולמוסו עם המפלגות הלאומיות השונות יש הרבה דברי אמת מרים. אולם האמת הוואת, מראה רק את רפיונו ומנרעותיהן של המפלגות ואינה מחוקת במאזמה את הנהותיו של בירנבוים. תוין כזה, יש כאופן השגתו של בירנבוים שבושים יסודיים. יהרותו מופשטה, אוירת ופסיבית, ויהרותו אנו היא דוקא רוחשת, חיה ואקטיבית והמפיצה את השפעתה ואת עליותיה בחיים עצמם. גם החלוקה לשלוש קדושות מלאכותית היא. למה דוקא שלוש?

כל זה סוף-סוף אינו חשוב ביותר. לא המקוריות העיקר רק האמת. המשנה היסודי

הדת העברית ועיקריה ושתחוק את כרקי בית-האמונה המט לנפול. האנשים אינם רגילים להתיחס באימון רב אל אדם המסוגל לקפיצות ולשנויים פתאומיים כאלה. ולכן, קסופקני, אם בפועל יצליח בידו הר"ר בירנבוים לעורר תנועה ניכרת וממשית. הענין לא יעווב בודאי את תחומי הספרות וההוכחות אשר יתעוררו מסביב לו ומנקודת-ראות זו עלינו גם לשפוט את הדבר.

את כל העולם כולו מהלק הר"ר בירנבוים ביום לשתי רשויות גדולות: עובדי ה' ועובדי אלילים. הראשונים—העברים. האחרונים—תבל ויושביה. אפס עובדי ה' ועובדי אלילים אינם תארים לאומיים או גוועים, וממילא אפשרית גם התעכמותם של בני-ישראל כשם שאפשרות התייהדותם של אומות העולם. הנצרות, למשל, היתה שכיב קטן אחר, שהיהדות התייה ושלתה אותו בין הגוים. והרשף הזה לא היה ככזה לעקור את האליליות משרשה ולכן נטושה המלחמה בין אלהי אמת ובין אלילים בכל תקפה. תוצאות המלחמה ותולדותיה—מכיון שהאליליות לעת עתה ידה על העליונה— הן הרעות הרבות שאנו מוצאים כיום בחיים ובחברה; הכרך וחסאיו, היורדה המוסרית, העושק החברותי, הצביעות, הרדיפה אחרי הבצע—כל אלה הם פרי התעכמותו של העולם הבאה בצורת השקפת-עולם סיכנית, מאטיריאליסטית, איבו-לוציונית וכו'". אשרנו רק, שבאם הרעות האלה עומדת האמונה הגברית כשהרתה, התובעת מאת האדם את תיקון עצמו להיות ראוי לקבל את רחמי שמים ולהיות מוכשר לקבל את פני גואל הצדק והקובעת את את עיקריה על שלש הקדושות: קדושת הברה, קדושת חרחמים והחסד וקדושת התפארת והסוד. ואין כל ספק כי בשעה, שתתגבר האמונה העברית

רחוקים כל כך מן הציביליזציה באתר משבשי
התינדרו'אב שעצמותם וזרותם יעוררו את
האנשים לשיר להם את שירתם ולעשותם
לסמל הקדושה והטהרה. צריך להיות בן לעם
הזה, כדי לדעת את כל האמת המרה. האקוויזיטום
שעוברי-אורה גרמנים, יהודים ונוצרים, מצאו
ברחובות ורשה ובסיטטאות סלובודקה הכהה
את עיניהם. לדאבון לבנו, ההתמוטטות היא
פה שלימה וגם את מחנה החרדים אכל
הרקב עד היסוד. הצדיק של היום רק
עקוב יעקוב וקהל חסידיו עוורים על ידו.
העסק הכוב והרע אכל את כל העם והמסחר
הקדחתי שבשנות המלחמה עוד הגדיל את
מומוי הנפשיים, מאות חסידו פולין וחררי
ליטא ישבו והיו עדים למעשים, אשר האונים
תצלגה אם נשמיע אותם ברכים. בחדר האחד
ישב האב ולמד וזהר או הוק-לישראל ובחדר
השני ישבה הבת עם עוורו של הקטמנרנט
הגרמני ויתעלסו באהבים. והאב לא רק שלא
מהה, אלא שהיה בשעה זו כבר מסדר במחו
את התועלת שאפשר להפיק מיחס שר-הצבא
הגרמני אל בתו. כל נתפאר, איפוא, וכל
נקשור זרי דפנים לשלומי אמוני ישראל. הכל
הרום עד היסוד. אהבת הבצע אכלה את
הכל. מה שצריך הוא לא לסדר את היהודים
שישגם, רק לברוא עבור יהודי שאינו עוד.
כי לא שאלת האמונה היא העיקר, רק נושאי
האמונה שאפסו ואינם. ואם נניע עד שנוי-
ערכין יסודי זה, מהו בירנבוים ואלפי אנשים
טובים ונדודים כמותו, שיתוו את הדרך לפני
היהדות הבאה להדש נעוריה מן המסד עד
השפחות. החיים העבריים שייצרו לה את
נושאי היהדות החדשים יהיו בלי טעם עשירים
מנוונים ונשגבים מטחשכות לב אדם אחר
ואף הדת העברית, אם הנושאים של
האמונה הזאת יהיו בני עם החי על עמלוי
תמצא את גאולתה ופדותה. אי אפשר לשער

שאגודת "העולים" היא שאין להן על מי
להשען. כבר הזכרנו למעלה, כי בירנבוים היה
כל ימיו נעונו פוליטי, ופרי הנדודים הוא,
שבירנבוים עתה מרכב משרירי הדעות
והאמונות שהיה דובק בהן לפניו ומוניהן
אחרי-כן זה אחר זה. בירנבוים איננו אדם
בעל משבר רוחני. אפילו כללי-ענבלום
איננו, שלמרות ההגיון הפשוט והישר שבו,
מסוגל היה בכל זאת להיות לעמים ולפתע
פתאם ההפך הגמור ממה שהיה קודם. בירנ-
בוים נזרר אחריהו סמתי-עודף רבים והוא יוצא
עטוף טלאי על גבו טלאי, בשיטתו הרתית
תמצאו את הכל: יהדות עברית, א"י, חסידות
(אמנם אין הוא רואה בה ראשית ותכלית
הכל, כבן מדינתו הד"ר מרטיין בוכר. ובוה
בודאי הצדק אתו), יודישיזם, הרמן כהן,
הרבה הרמן כהן ועוד. ערוב משונה כזה
מכרית אותו להשען על צבור שאין לו כשהוא
עצמו כל תקומה. היסוד לאגודת "העולים",
חושב הוא, יהיו החרדים ויבשי פולין וליטא,
או כמו שרגילים לכנותם בימי המלחמה
ה"אוסט-יודען". יהודי פולין וליטא, שלא שנו
עוד שמתיהם ומלבושיהם ושדרכם המימה
ה', יהיו לעדרי צאן קדשים והם יעבירו את
היסודות של שלוש הקדושות במחנה ויפיון
ברבים. ובוה המשנה העיקרי. על ה"אוסט-
יודען" הרבו לדבר ולכתוב בימים האחרונים.
כמו גוליבר במסעותיו מגלה את ננסיו, כן
גלו יהודי אשכנז אחר כבוש פולין וליטא
את ה"אוסט-יודען". רבים יצאו להשכילים
וללמדם פרק בדרך ארץ (האוסט-קומיטי עם
אפענהייסר וכודנהיימר כראש). ורבים התחילו
לפארם ולהרבות בשבתם. וכאלה כן אלה הפריזו
על המדה. יהודי ליטא ופולין אינם פראים
כ-כך שיצרכו ללקק את השומכין של מתבוללי
אשכנז. וקציצת הפאות והקאמפנים לא ישנו
את הירידה, אשר הם נתונים בה. והם אינם

והראשונה. אולם ברצותו להטעות את זולתו לעורר תנועה, עליו להגיד כפה מלא : ה"עולים" לא יעפילו לעלות. הם רק מרבים את הערבוביה הגדולה למדי. שלוש הקדושות—טוב. אך אנחנו, אם נרצה, נוכל להוסיף עליהן כהנה וכהנה. וביתר עם זה אנו מאמינים, כי האמונה העברית, אם נושאה החדשים יבנו מחדש את היכלה, תמצא את הרעיון הגדול, אשר יספוג אל קרבו את כל הקדושות ויהיה לקדושה המקונה, לקדושה האחת. כי כן, על-כל-פנים, מסורתה של האמונה העברית וכל מהלך מחשבותינו למצוא את האחד ורק את האחד.

יש. צמח.

אודיסה, אב הרע"ט.

שמרכזו עברי שלם ומלא אייד וכחות יצירה יקים דור של אנציקלופדיסטים או של כופרים ציוניקים. ואי אפשר לשער, כי ארץ ישראל, ארץ, אשר עיני ה' היות בה מראשית השנה עד אחרית השנה ואשר תמיד שעריה פתוחים מול שערי שמים, תהפך לארץ אשר כה ירקד שד-המאטריאליזמוס את מחולותיו הפראיים. הניעה, איפוא, השעה להפטר מחצאי מעשים ומהטיות ונדנודים. מהויכים אנו לבנות את הבנין ויד הגורל העברי אשר הראתה לנו את הדרך אלפי שנים, תראה לנו את נטיותינו גם הפעם.

בירנבוים לא רצה להבין את זאת. הוא מאמין שאגודת הרדי פולין וליטא בפאותיהם ובקאפסניהם ישנו סדרי בראשית. יחוננהו אלהים. זאת איננה מעותו האחת

ה ת כ ן :

עמ'	עמ'
126 שירים: י. קרני.	3 המערכת — —
148 בעבותות ההוי: ש. צמח	5 לאברהם מפו: שלמה צמח
שירים: אדי אנדררי (עברית מאת	6 " " א. שטיינמאן
148 א. פיארשטיין).	36 " " ספר הגלגולים:
160 נגינותי: י. ש. טויבמאן	38 למיכ"ל: י. קרני
165 שירים: א. שניה (עברית מאת י. קרני)	46 שירים: יעקב פיבמאן
166 ל. ה. ברנר: שלמה צמח	54 שירים: א. פיארשטיין
177 בכרם: ז. רונזטל	79 המראה: ש. צמח
178 ש. שופמן: שלמה צמח	72 למ. י. ברדיצ'בסקי: א. פיארשטיין
200 לבושים: א. שטיינמאן	העץ: נ. רודנבך (עברית מאת מ.
201 לאורי ניסן גנסין: א. שטיינמאן	109 תריומן).
	110 לד. פרישמן: א. שטיינמאן

מאמרים ורשימות:

יעקב לרנר: א. עפשטיין. — להג: ש. בהריה. — יש"ק: י. קרני. — עלושים עבריים: א. ש. — עבודה ואישר: ש. בהריה. — הגנה עצמית: י. קרני. — סדרו ספרותנו: א. ש. — "היהודי": צ. ווסלבסקי. — שירימהפכה: ש. צמח. — גלגולי העבודה: מ. תריומן. — אינדוקנציה: א. בן מאיר. — גניזה וחתימה: א. ל. — "הוצאת שטיבל": א. שטיינמאן. — בשוליהגליון: צ. ווסלבסקי. — בבואות: א. עפשטיין. — "העולים": ש. צמח. —

המעטפה והשערים מאת הצייר י. פרנקל.

